Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-08-17

LS 2015-1235

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:29 av Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) om att införa försök med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön i vården

Föredragande landstingsråd: Peter Carpelan

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om att införa försök med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön i vården.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting är en av Sveriges största arbetsgivare med cirka 45 000 medarbetare. Arbetet med att säkra kompetensförsörjningen och stärka landstinget som en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare är prioriterade områden. I de senaste årens medarbetarundersökningar märks en tydlig trend av allt nöjdare medarbetare. Det är glädjande. Samtidigt som det finns en rad områden där landstinget kan och måste bli bättre.

Hälso- och sjukvårdens medarbetare har olika arbetstidsmått beroende på vilka tider på dygnet du arbetar. Arbetstidsmåtten skiljer sig även åt mellan olika yrkeskategorier. I huvudsak arbetar landstingets medarbetare mellan

37 och 40 timmar per vecka. Detta styrs bland annat av vilka kollektivavtal som gäller samt om du arbetar helg eller ej. Stockholms läns landsting har tidigare beslutat om en arbetstidsförkortning för barnmorskor, sjuksköterskor och undersköterskor som arbetar ständig natt. För ovanstående medarbetare är veckoarbetstiden 32 timmar och 20 minuter. I landstinget finns idag flera olika modeller för schemaläggning av medarbetare i de olika verksamheterna. Många av modellerna bygger på så kallade önskescheman där du själv talar om när du vill arbeta. Dessa modeller har visat sig kunna bidra till en icke hälsofrämjande schemaläggning. Därför arbetar landstingsstyrelsens förvaltning, tillsammans med hälso- och sjukvårdsverksamheterna, med att ensa modellerna för schemaläggning mellan verksamheterna samt att schemaläggningen ska utformas på ett sätt som skapar hälsofrämjande arbetstider.

För att Stockholms läns landsting även framgent ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare behöver vi tänka nytt och låta verksamheterna utveckla hälso- och sjukvården. Flera intressanta pilotförsök med olika arbetstidsmodeller och personalmixer samt interna vidare- och specialistutbildningar pågår runtom i våra verksamheter. Dessa initiativ har tagits av dem som kan hälso- och sjukvården bäst, det vill säga av medarbetarna, klinik- och sjukhusledningarna. För närvarande finns till exempel två piloter med arbetstidsförkortning inom landstinget. På akutkliniken vid Karolinska universitetssjukhuset Huddinge och på en nyöppnad vårdavdelning vid Södertälje sjukhus. Vid dessa enheter har arbetstiden för sjuksköterskor och undersköterskor sänkts till 32 timmar och 20 minuter. Arbetspassen är fem timmar och 55 minuter. Modellerna bygger dock på att medarbetarna arbetar varannan helg, vilket medför att bemanningen klaras av med färre medarbetare. Pilotförsöket på Södertälje sjukhus innebär även att nya yrkeskategorier tagits in för att framförallt avlasta läkare och sjuksköterskor och därmed frigöra mer tid för patientnära arbete. Dessa försök ska utvärderas efter ett år.

Utöver de pilotförsök som pågår runtom i våra verksamheter har Alliansen tagit initiativ till en landstingsövergripande kompetensförsörjningsstrategi. I strategin tydliggörs vikten av att landstingets verksamheter utformar sin arbetsorganisation på ett sätt som ger förutsättningarna för ett hållbart och hälsosamt arbetsliv. Arbetet ska planeras på ett sådant sätt att arbetsmiljön är hälsofrämjande, säker och trygg. Därför är de pilotförsök som nu genomförs och som efter ett år ska utvärderas intressanta på många sätt. I en koncern så stor som Stockholms läns landsting är det naturligt att vi, förutom att lära av andra, lär av varandra. Stockholms läns landsting

behöver helt enkelt bli bättre på att sprida goda exempel mellan våra verksamheter.

Beslutsunderlag

Personalutskottets protokollsutdrag den 2 juni 2016
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 maj 2016
Motion 2015:29

Torbjörn Rosdahl

Peter Carpelan

Carl Rydingstam

§ 26
Motion 2015:29 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att införa försök med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön i vården

LS 2015-1235

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om att införa försök med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön i vården.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 maj 2016
Motion 2015:29

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger följande förslag.

Bifall till landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 maj 2016 om att anse motionen besvarad.

Bifall till motionen av V-ledamoten
Bifall till motionen av MP-ledamoten

Proposition

Ordförande frågade om personalutskottet bifaller förvaltningens förslag

Personalutskottets beslut

Personalutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad

Reservation
Reservation av Susanne Nordling (MP) till förmån för det egna förslaget.
Reservation av Håkan Jörnehed (V) till förmån för det egna förslaget.

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-05-20

LS 2015-1235

Handläggare:
Lena Halvardson Rensfelt

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -05- 20
Dnr LS2015-1235
Rotel IV

Landstingsstyrelsens
personalutskott

Motion 2015:29 av Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) om att införa försök med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön i vården

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om att införa försök med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön i vården.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 maj 2016
Motion 2015:29

Förslag till beslut

Personalutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om att utreda möjligheterna till en arbetstidsförkortning med bibehållen lön för utvalda personalgrupper. I samband med utredningen ska det göras försök med sänkt arbetstidsmått med bibehållen lön för bland andra undersköterskor och sjuksköterskor på akutmottagning eller vårdavdelning.

Det pågår försök med arbetstidsförkortning och nya sätt att lägga scheman i landstingets verksamheter för tillfället. Försöken ska utvärderas efter ett år. Hälsosamma arbetstider är ett av flera viktiga arbetsområden för att skapa långsiktigt hållbara arbetsförhållanden.

Bakgrund
Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om att införa försök med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön i vården. I motionen lyfts exempel på arbetstidsförkortning från andra landsting och regioner fram. Motionärerna föreslår att fullmäktige ska besluta att utreda möjligheterna till en arbetstidsförkortning med bibehållen lön för utvalda personalgrupper. I samband med utredningen ska det göras försök med sänkt arbetstidsmått med bibehållen lön för undersköterskor och sjuksköterskor på akutmottagning eller vårdavdelning. Försöken ska också omfatta barnmorskor och undersköterskor på förlossningsavdelning.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdspersonal i landstinget har olika arbetstidsmått beroende på vilka tider på dygnet man arbetar. Arbetstidsmåtten skiljer sig också åt mellan olika personalkategorier. Grunden är att medarbetarna arbetar mellan 37 och 40 timmar i veckan beroende på vilka kollektivavtal som styr ens anställning samt om man arbetar helger eller ej. Stockholms läns landsting har beslutat om en arbetstidsförkortning för sjuksköterskor, undersköterskor och barnmorskor som arbetar ständig natt. För dessa medarbetare är veckoarbetstiden 32 timmar och 20 minuter.

Hur många timmar per dag en medarbetare arbetar beror på hur schemaläggningen för verksamheten utformas. Det finns många olika modeller för schemaläggning i landstingets verksamheter. Flera av modellerna bygger på så kallade önskescheman där medarbetaren själv talar om när man vill arbeta. Dessa modeller har visat sig kunna bidra till en icke hälsosam schemaläggning. Förvaltningen arbetar tillsammans med landstingets hälso- och sjukvårdsverksamheter med att ensa modellerna för schemaläggning mellan verksamheterna och att schemaläggning ska utformas för att skapa hälsofrämjande arbetstider.

För närvarande pågår två försök med arbetstidsförkortning inom landstinget. På akutmottagningen på Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge och på en nyöppnad vårdavdelning i Södertälje har arbetstiden för sjuksköterskor och undersköterskor sänkts till 32 timmar och 20 minuter i veckan. Arbetspassen är fem timmar och 55 minuter. Modellerna bygger på att medarbetarna arbetar varannan helg vilket medför att bemanningen klaras med färre antal medarbetare. Försöken ska utvärderas efter ett år.

Förvaltningen arbetar med att ta fram förslag till en kompetensförsörjningsstrategi för landstinget. I strategin tydliggörs vikten

av att landstingets verksamheter utformar sin arbetsorganisation så att den ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Arbetet ska planeras så att arbetsmiljön är trygg, säker och hälsofrämjande. Ett viktigt område att arbeta med, utifrån de ställningstaganden som föreslås i strategin är, hälsofrämjande arbetstider. Det är dock angelägat att utveckla arbetsorganisationen som helhet för att skapa en god arbetsmiljö.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förvaltningen att motionen kan anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Maria Englund
Personaldirektör

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -10- 20
Dnr LS 2015-1235
2015:29

Stockholms läns landsting
2015-10-20

Motion av Håkan Jörnehed (v) och Gunilla Roxby Cromvall (v) om att införa försök med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön i vården

Landstinget har stora utmaningar att rekrytera och behålla personal. Stängda vårdplatser och pressad arbetsmiljö skapar långa väntetider och hotar patientsäkerheten. Den ständiga underbemanningen i vården leder till stor stress som i sin tur leder till både sömnsvårigheter och fysiska krämpor. Dubbla arbetspass, treskift, långa arbetsdagar och chefen som ringer på lediga dagar och vädjar till personalen att komma in och jobba är inte hållbart i längden. Vi kan inte fortsätta ha en vård som leder till ohälsa hos personalen.

I det här läget kan inte vi som landstingspolitiker passivt titta på. Det behövs omedelbart ett batteri av åtgärder och förslag. Det måste till konkreta politiska förslag som bryter denna negativa spiral. Vi måste agera och våga pröva nya radikala grepp för att lösa situationen.

Att införa en arbetstidsförkortning med bibehållen lön i Stockholms läns landsting vore en konkret åtgärd som skulle innebära en reell löneökning och förbättra arbetsmiljön för kvinnodominerade yrkesgrupper. Redan i dag vet vi att många självmant går ner i arbetstid för att de inte orkar arbeta heltid i den arbetsmiljö som vården idag erbjuder. Många kvinnor blir sjuka eller tvingas byta arbetsplats efter att i åratal ha burit huvudansvaret för hemmet och samtidigt gång på gång offrat sin lediga tid för att rädda situationen när det krisar på arbetsplatsen. Det syns tydligt i sjukskrivningstalen. Vänsterpartiet menar att landstinget som arbetsgivare istället ska vara en förebild i samhället och utforma hälsofrämjande arbetsplatser.

På ortopedoperationsavdelningen på Mölndals sjukhus pågår just nu ett tvåårigt försök med sex timmars arbetsdag. Försöket visade snabbt resultat, de anställda blev nöjdare och arbetsplatsen blev mer populär, samtidigt som operationsköerna kortades och vården blev bättre. De nya arbetstiderna gör att man kan operera ytterligare två och en halv timme om dagen. Avdelningen har inte längre några problem att rekrytera personal och kostnaderna för dyr bemanningspersonal har minimerats. Specialistutbildad personal söker sig tillbaka. Kortare arbetstid har resulterat i effektivare arbetspass, personalen är piggar. Dessutom har undersökningar visat att risken för arbetsskador, tillbud och misstag i vården ökar rejält mellan sjätte och åttonde arbetstimmen. Sex timmars arbetsdag fungerar med andra ord som ett verktyg för att korta köer och förbättra kvalitet och kontinuitet i vården.

Även i Region Halland har arbetsgivaren löst svårigheten med att rekrytera personal genom att se över och sänka arbetstiden. På intensivvårdsavdelningen på Halmstad lasarett är arbetstiden för nattpersonal

nere på 30 timmar per vecka. De hälsosamma arbetstiderna har gjort att vakanta tjänster kunnat tillsättas och beroendet av bemanningsföretag försvunnit.

Det handlar om att tänka utanför boxen. Åtta timmars arbetsdag är inte per automatik det bästa sättet att organisera vården, bara för att det för tillfället råkar vara norm på arbetsmarknaden. Dessutom bör landstinget väga in de stora investeringar som kommer att ske i nya operationssalar och medicinteknik de kommande åren. Vore det inte mer effektivt att använda dessa två gånger sex timmar om dygnet vilket är lika med tolv timmar, istället för bara åtta timmar per dygn?

Ett försök med sänkt arbetstidsmått med bibehållen lön skulle antagligen initialt innebära en kostnad för landstinget. En stor del av satsningen bör dock kunna räknas hem i form av minskade kostnader för hyrpersonal och sjukfrånvaro, samt högre produktion och bättre resursutnyttjande av medicinteknik.

Med bakgrund i ovanstående föreslås fullmäktige att besluta:

att utreda möjligheterna till en arbetstidsförkortning med bibehållen lön för utvalda personalgrupper

att i samband med en sådan utredning göra ett försök med sänkt arbetstidsmått med bibehållen lön för undersköterskor och sjuksköterskor på akutmottagning alternativt vårdavdelning samt barnmorskor och undersköterskor på förlossningsavdelning

Håkan Jörnehed

Gunilla Roxby Cromvall

Pia Ortiz Venegas

Anna Sehlin

Kerstin Burman

Theo Bodin

Birgitta Sevefjord